

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Evropeae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Anglia

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1671

Capvt III. Protector capite truncatur. Moritur Eduardus. Dux Suffolkiensis rebellis vincitur. Victo illo Maria regno legitimè potitur. Ab schismate, & hæresi Anglia, Religionem Catholicam repetit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10773

*Protector capite truncatur. Moritur Eduardus.
Dux SuffolKdiensis rebellis vincitur. Victo illo
Maria regno legitime potitur. Ab schismate,
& heresi Anglia, Religionem Catholicam re-
petit.*

CAPVT III.

REPETAMVS & nos historiae filum, & vitae Eduardi quam illi à Duce Nortumbriae veneno abruptam fama est apud Historicos. Fuit hic ex iis vnus qui cruenta illa quam dicebam in Angliae Scena, multas cum egisset & personas, & partes; inde alienarum spectator cladum is suarum tandem aliis theatrum, & spectaculum dedit; erat Protectori addictissimus in paucis, & intimus, totoque illius potentiae conatu fuerat in Vvaruicensem prouectus comitatum, ex quo in Ducem Nortumbriae euasit, statimque apud se tacitus etiam in Regem, quod suae illi spondebant vasti ingenij artes vastae ac multae. Primum igitur Protectorem perduellij, & prodicionis accersitum, ferro carnificis abscisso capite sustulit. Eiusque saltem scelestum consilium hac morte interuertit, Cranmero siquidem suggerente Londinum Protector Melanctonem è Saxonia euocarat, futurum in Anglia Lutherum maiorem, vt erat in Germania Lutherus minor, & Luthero succenturiatus, sed bono facto mors Eduardi Regis, profectioem disturbauit. Honestarat sua praesentia infelix Eduardus sponsalia trium Henrici Ducis Suffordiae filiarum, inde, quicquid glutisset in certum, morbus, breuique post tempore inexpectata mors, Ducem Nortumbriae fefellit. Celebrarat is magno apparatu tria illa eodem die sponsalia, vt domum, sceptri ius cum Ioanna Graecia natarum maxima, Henrici octauae pronepte traheret; ad hoc illam Giffordus filio uxorem desponderat, exclusis omni succedendi spe ac iure Maria, & Elizabetha Henrici filiis, & substituta earum loco in primis Ioanna, quam certi ad regnum iuris, & spei legitimae, priuationem, fratris illarum Eduardi testamento clam stabiliri curauerat; his tam perplexi, & lenti negotij coeptis dum subsidiarios fautores colligit, interceptus est Eduardi morte, qui inter eius brachia efflauit animam. Pergit nihilo segnius quae obstinarat Nortumbrius; nutum suam Ioannam, Reginam Angliae proclamat, Senatus fidem, & nobilitatis, in castro Londinensi, sacramento illi publico obstringit; Regem ipse fiducia praecoci, praema-

turè gerens larga manu titulos, præfecturas, officia in suos diuidere; Londini, Ducem Suffoldium Ioannæ patrem, habere Vicarium; ipse selecta cum Equitum manu volitare, ad comprehendendam, si posset Mariam. At enim versa mox in contrarium fortuna, ex præsidio quo se receperat erumpens, cinctaque exercitu armatorum triginta millium qui ex voluntario milite, minus decem diebus, vltro ad eam confluerat, Londinum triumphans ingreditur, arcem subit; tralatitiam Reginam, eiusque patrem carceri mancipat; deserto ab suis Nortumbrio ac dediti sese, maioris supplitij ignominiam condonat; dumtaxat duobus cum filiis capite plectitur, quos eodem secum perduellione inuoluerat; sed de his passim alij fusiùs, & abundè ornatur insignibus Regiis Maria ætatis anno trigesimo octauo, Princeps digna parente meliori; certè hoc illi peccatum originis exitio fuit, nec suum aliud ob crimen quàm quòd esset Henrici filia, morti addicta est, nulla ex Henrico secundo Hispaniæ Rege, cui nupserat, suscepta prole, qua regni successio, & propugnatio Catholicæ fidei niteretur. Huic instaurandæ generosam manum ipsa continuo admouet nitentibus contra, & aduersantibus arduo operi, prædicantium linguis venalibus, Theologorum fallaciis, coniuratorum armis, rebellium seditionibus, & hæresi: nonnullos religio, plerisque suæ agebant rationes; vtrumque in Elizabetha vehementius æstuabat, haud ita solerti ad simulandam Catholicam, quin factò interdum proderet Lutheranam; nec aded teneræ in Mariam sororem pietatis, quin per fictas intimi amoris blanditias exilirent subinde cruenta sed ambigua odia in eius vitam & religionem. Eam ob rem semel & iterum violentis capta inditiis, & res nouas moliri deprehensa; vt regno caueretur Vostochij clausa est; condonata illi Philippi Regis intercessione mortis pœna. Sic ipsi quoque sapientissimi homines, in coniciendis futuris cæcutiunt; fama est, enim scribuntque Historici, Elizabetham à Philippo, ea mente seruaram, vt post obitum Mariæ, quæ credebatur breuis æui futura; eam duceret vxorem (& vero illam sublata è viuis Maria primus omnium periiit. Verum enim vero in alia omnia expectationes hæ reciderunt; neque is, neque Hispania peiorem aliunde, aut pertinaciùs instantem, quam Elizabetham sensere inimicum, toto illo quo Angliam tenuit quadraginta quatuor annorum spatio.

Maria vero his regni primordiis tam multa inuenit, publicæ per membra tum hæreseos marcore putrida, tum carcinodè obstinatori excelsa sensuque iam cassa, vt ferro curanda necessariò fuerint, ne lues serperet latius, & eatenus intacta, ex iis vitium & mortem traherent. Quæ causa Historicis sed Protestantibus extitit, vt Reginam cognomento vocarent carnificem.

Nihil quidem propiùs absuit, quàm vt sua illi parcendo clementia, regno stereret, & vita. Ducem Suffoldium, & Equitem Vviatum perduelles, receptos in gratiam vix restituerat libertati, cum repente in noua coire fœdera, sollicitare populum, militem facere in armis stare; iure
itaque

itaque illis inflicta mors non accusanda est quod seuera, sed sera; & quidem Knossio (qui Caluinum, & Bezam praecones habuit) ferro flammisque contiguam Scotiam vastante, & Puritanorum exercitu, templa, coenobia. & quicquid occurreret catholicum, sacrumque euertente; accedebant Goodmanni scholae Geneuensis alumni praecipui, clandestinae in Anglia machinationes aduersus Mariam, quae nisi Christo mallet religionis verae cultum, populis suis pacem, sibi regnum & caput perire, non poterat, quin nocentissimos & deuota in regni exitium capita de medio tolleret. Inter quos ut immanitate criminum, & multitudine, sic iudicio & poena illustrior Cranmerus, ille toties dictus Archiepiscopus Cantuariensis in stellato Senatu Westminsteriensi damnatus est sparsa in populum aduersus Mariam scriptionis, sollicitati ad eam regno extrudendam Nortumbrij, & militaribus copiis adiuti. Ob haec perduellij noui certo reus; pridem vero desertor fidei; auctor schismatis Henrico octauo; conciliator impiarum cum Bolenia nuptiarum; euersae Rege Eduardo Religionis Catholicae Princeps administer, praeter alia eiusdem scelera igni addictus est, frustra vel iurans vel peierans eiurare se Lutherum, & Zuinglium quos profitebatur. Estque hic vnus martyrum summae classis in Calendario Foxij abacho, ex quo nec vllius excludunt nomen, nec de Protestantium Ecclesia festum diem, enormia scelera condignis repensa supplitiis, dum reliquis omnibus accedant aeterna in Pontificem Rom. & dogma Catholicum odia. Sed erit inferius aptior de Foxij Calendario locus.

Valuit quoque maiorem in modum ad purgandam virulentis gramini- bus Angliam, indictum a Regina haereticis omnibus vndecumque venissent exilium, quo paucis diebus eiecta sunt eorum millia triginta, quos ab omni Europa, cupido vendendi errores proprios vel coemendi alienos, in Angliam traxerat, omnium Eduardo Rege sectarum emporium. Sub haec suos miseris gregibus, pastores reddidit, perpeffis luporum diu ingluuiem; suos Ossonio, & Cantabrigiae doctores; praecones Catholicis pulpitis; templis, & diuinis sacrorum maiestatem; haud quidem suo vnus Imperio, sed auspiciis sanctorum Praesulum, Apostolici praesertim legati, eiusdemque Archiepiscopi Cantuariensis, cuius egregia in Ecclesiam merita, in cassum aemuli nisi sunt obscurare. Instauratum, ut potuit regnum, solenni ritu iuridice reconciliauit Ecclesiae, eiusque capiti Ro. Pontifici, quod multis piorum cum lachrimis peractum, quas affectus ciebant prope inter se contrarij. Ut enim templi ab Zorobabele, post tantum annorum restituti, laeto spectaculo, flebant iuuenes simul, & aeo grandes, sed illi effuso & puro gaudio; hi quamuis, & gaudio, at nihilo parcius desperatione magnificentiae veteris qua pra angusto, & tenui quod volente Dario excitant, templum Salomonis, orbis miraculum, & sacrarium Dei quondam floruerat. Ita nunc aetate prouectiores Angli, repetito illius Ecclesiae ante annos triginta splendore, quibus illam Henricus labefactauerat, dissipauerat Eduardus; flebant videlicet, dolore magis quam gau-

dio, quod instaurata illius fundatio plus adhuc spei præferret quàm rei,
 nec esset cum illa quam quondam viderant, nunc mente etiam gerebant
 conferenda. Sanè quidem vt multum habuerit sinceri, ac solidi, hæc ad
 integratam cum Ecclesia gratiam Anglorum mutatio; sed negati non po-
 test, simulati quoque, plurimum habuisse, multo ægrius virtus eneruata,
 eò enititur, vnde se præceps in vitia miserat; effrænis sensus in omnem
 quam per septennium hæresis laxarat licentiam, nisi difficile domari non
 poterat, vxores detrahi sacerdotibus, professionem, & vitam priorem
 à sacris virginibus, & concubinariis reperi, operosum erat plusquam sin-
 gi possit negotium. Bonis vero pingues emaciatæ familias, quibus de tem-
 plorum, & cœnobiorum spoliatione fuerant saginatæ, perinde videbatur
 vt eas deglubere; præ cœteris vero illud altè medullis insitum Ro. Pon-
 tificis odium, in filiorum amorem, obseruantiam, & obsequium flectere,
 idem hæresis erat caput omne perpetuo exosæ, & saperbæ, vt catenæ ser-
 uili collum inferere. Ob hæc multorum ad Ecclesiam reditus, mimus fuit
 in scena beuis: Aliis auorum doctrina placuit, non sapuit probitas; om-
 nibus euenit quod senex Cous ægrotis prænuntiat, si per se vltro, nulla
 ope vel causa curentur, in morbum illico relapsuros. Nec vltra Eliza-
 bethæ initia, huius rei expectatio pependit. Mense quarto supra quin-
 quennium Maria regno & viuis erepra est, decimo septimo Nou. ann. 1558.
 paucisque post horis Cardinalis Polus, tenaci diu quartana iactatus, cru-
 ciabilius alioqui sanctam animam efflaturus, si vel trimestre seciùs obiisset,
 quod solum interfuit, à Mariæ morte, ad ruinas Ecclesiæ Anglicæ, Eliza-
 bethæ auspiciis recidiuas, sed Cardinali non tolerabiles absque acerbissi-
 mo dolore, quod eas recens non infructuosè (vt erant tempora) magnis
 contentionibus erexisset, tunc fore extra remedium cerneret. Vir ne quid iis
 addam, quæ Protestans hæreticus de illo memorat, pietate doctrina, & in-
 tegritate quam regio sanguine clarior; quamquam matrem haberet Geor-
 gij filiam, Ducis Clarenus, & Eduardi quarti fratris.

